

El treball i els calers

Moltes i importants conquestes socials, que avui ni els governs de dretes no gosarien retallar, van ser arrasades en moments de crisi. Ara també serà així.

Ja fa uns anys que la desocupació és el principal problema de la societat espanyola; tant si agafem les xifres de l'enquesta sobre població activa com les més moderades de l'INEM, hem d'admetre, ni que sigui amb recança, que el nostre país ocupa, i ja fa temps, el gens envejable primer lloc dins la Comunitat Europea pel que fa al percentatge d'atur sobre la població en edat de treballar. Dins el clima naturalment propici a l'arbitrisme que implica la situació aquí dibuixada, hom ha proposat diverses mesures que van des de la idea de Julio Anguita, que vol repartir el treball a fi que n'hi hagi per a tothom, a les indicacions stakhanovistes de José Maria Aznar que, per sortir de la crisi, dóna com a medicina treballar més dies i més hores cada dia. Nosaltres encara no hi hem dit la nostra. Jo crec que estem en un bon moment per a assajar una fórmula inèdita en aquests indrets. Es tractaria de fer més llarg el fi de setmana anglès que tan bona acollida ha tingut ací. Però, és ben veritat que les empreses no estan per gaires experiments. Aquí ressona forçosament la veu del vell Eugeni d'Ors: "Senyoreta, els experiments amb la gasosa".

Què podem fer? Doncs, mirin, potser el primer pas fóra de reduir la jornada; exterminar les hores extraordinàries i estrenar la jornada de set hores. També s'ha de fer l'experiment de combinar els sous amb el caràcter vitalici del lloc de treball. Els vull dir que a començament d'estiu passat vaig fer una petita enquesta al nucli dur de la indústria de Badalona. La majoria aclaparadora dels preguntats estaven absolutament disposats a veure reduït el salari en canvi de tenir un lloc de treball amb

caràcter vitalici. Molts posaven els ulls en blanc pensant en el més gran dels privilegis que tenen els funcionaris.

És veritat que en aquest terreny s'ha de fer alguna cosa. L'economia espanyola corre de manera imparable vers els tres milions i mig de parats. A grans mals, grossos remeis, deien les nostres àvies. Què fer? Tothom, també la gent de dretes, espera que el Govern hi digui la seva, perquè així ens puguem orientar. No crec que el Govern estigui disposat a garrar gaire; si en queda cap dubte, vegem el que el prudentíssim vice-president Narcís Serra ha dit: que aquestes qüestions queden fins a la fi de la present legislatura.

Tampoc no crec, i és mala cosa, que vinguin llums especials de Brussel·les. Allí del que es parla es de qui vindrà a substituir Jacques Delors! També és cert que el gegantesc Helmut Kohl ha dit que els alemanys han de treballar més. I els anglesos no diuen res, entre altres raons perquè ningú no els escolta. Molts problemes, és ben cert, els adoba la baixa de la natalitat, però no tot es pot confiar a un fenomen que té escandalitzat el bon

papa Joan Pau II. Jo voldria recordar que la jornada de vuit hores va ser una gran conquesta de la classe obrera, una vegada acabada la Primera Guerra Mundial; també és just de recordar que aquesta realitat, donada per eterna, de les vacances pagades va ser fruit de la política social del govern francès del Front Popular.

Moltes i importants conquestes socials, que avui ni els governs de dretes no gosarien retallar, varen ser arrasades en moments de crisi econòmica. Ara també serà així. Sempre s'ha de recórrer al recurs de dir als empresaris, fins i tot als de pasta fullada que pasten a la CEOE, que el marge social de l'economia es més gran que no es pensen i que l'aliment principal de la demanda ve dels salaris; que un dels elements més actius, recordin-ho també, ve dels subsidis d'atur i de vellesa. Per tant, entre el treball que a vegades fuig com una anguila i els calers s'han d'establir noves relacions. El món vell s'enfonsa i, al nou, li costa de sortir. Ja va dir el nostre Raimon que "ja el naixer és un gran plor". Els poetes, i més si són cantaires, amaguen en el seu cor les grans veritats.

RAFA GIL

Salaris i subsidis hipotequen el curs econòmic. Calen noves fórmules.

Una vegada més hem de confiar en una solució ni que sigui provisional –i què no és provisional?– i que surti, més que no pas de les atapeïdes planes del BOE, de la negociació sense coaccions en el si de les empreses. Pocs negocis, amics empresaris, hi ha com el d'uns treballadors satisfets, curulls d'esperança i orgullosos de la seva tasca. Potser aquests temps seran qualificats pels historiadors futurs com el temps de la gran prova; esperem també que puguin qualificar-los com el temps de la gran decisió. **Fabià Estapé**